

FLANDRA KATOLIKO

MAANDSCHRIFT VAN HET KATHOLIEK VLAAMSCH ESPERANTO VERBOND

ABONNEMENT MET LIDMAATSCHAP : 30 FR. - BUITENLAND : 40 FR.

Kassier : Postcheck 4123.54 van het K.V.E.V., Erembodegemstraat 29, AALST.

Redactie : J. Merks, Goedendaglaan 109, KORTRIJK.

Secretariaat : A. Bosschaert, Hanswijkvaart 43, MECHELEN.

Algemeene inlichtingen : Secretariaat (zie hierboven).

Raadsman voor de stichting van afdelingen : Ondervoorzitter, Dr. M. Naster, Schuttersvest 64, MECHELEN.

Bestelling boeken : P. C. 1194.82 : D. Mortelmans, E. Segerslaan 14, WILRIJK.

Bestelling cursus : P. C. 4850.64 : M. Bergmans, Post, Weerde.

Vraagbaak spraakleer : E. H. Canisius van Hoogstraten, Abdij, GRIMBERGEN.

Maandblad en propagandamateriaal : K. Hartmann, Augustijnenstraat 35, ANTWERPEN.

Propagandaleider : J. Douwen, A. Van Daelstraat 2, WILRIJK.

Waarom een Katholieke Esperanto-beweging ?

Ja, waarom ?

Omdat slechts een katholieke organisatie katholieke belangen naar behooren kan behartigen.

Wij zijn katholieke Esperantisten. In rangorde zijn wij vanzelfsprekend eerst katholiek. En wij komen er graag voor uit, dat we het Esperanto dienstbaar willen maken aan katholieke belangen.

Zoo wij dus Esperanto dienstbaar willen maken aan speciaal-katholieke belangen, dan beteekent dit allermintst dat we daarmee algemeene belangen zouden schaden. Reeds daarom niet, wijl katholieke belangen nooit strijdig kunnen zijn met werkelijk algemeene belangen; doch ook, omdat we zeer goed inzien, dat ons Esperanto nog veel andere - ook cultureele - belangen kan dienen. Daarom zijn we ook propagandisten voor een algemeene verspreiding onzer wereldtaal of beter wereld-HULP-taal. Trouwens het Esperanto als wereldtaal eischt uiteraard mondiale verspreiding. Het afgeworpen nut voor het algemeen neemt toe, naarmate de kennis en het gebruik van Esperanto toenemen.

Uit het voorgaande blijkt klaar onze verantwoordelijkheid. Wij hebben te ijveren voor de katholieke Esperantobeweging en wij hebben dus te ijveren voor de verspreiding van het Esperanto. In dit opzicht heeft onze organisatie geen mindere taak, dan b.v. neutrale organisatie's. Onze doelstellingen zijn dus in geen enkel opzicht minder dan die van de ALLEÉN-propagandistische vereenigingen; integendeel: onze taak is grooter, breeder, en door onze katholieke idealen ook verhevener.

Geen katholieke Esperantist mag of kan dus een reden hebben om zich zelf van onze organisatie uit te sluiten.

Katholieke Esperantisten, uw parool : SLUIT DE GELEDEREN !

A.B.

FUKEA TRIBUNO

Parolas la Sekretario :

VERSLAG BESTUURSVERGADERING FUKE VAN 24-6-45 TE BRUSSEL

Te 14 uur opende Voorzitter L. Calloens de tweede Bestuursvergadering van dit jaar, die wederom plaats greep in het St-Thomas Instituut.

Na het gebed verwelkomde de Voorzitter in het bijzonder onzen oud-redacteur, E. Pater Canisius van Hoogstraten, die, na 'n lange, gedwongen afwezigheid, weer behouden in ons midden verscheen, alsook den Heer Notaerts, ex-gedeporteerde, die zich bereid verklaarde aan de bestuurstafel van FUKE te zetelen.

Na lezing van de verslagen van sekretaris A. Bos-schaert en Kassier wordt beslist ons blad voorloopig nog om de 2 maanden uit te geven; echter zal nummer 5, te verschijnen begin September, opgevat worden als een propagandanummer dat zal beschikbaar gesteld worden aan alle afdelingen of afgevaardigden, die een cursus willen inrichten. Prijs: 50 fr. voor 100 nummers. Wintercursussen kunnen er in aangekondigd worden.

De Verzendingdienst wordt gelast nummers van F.K. te zenden aan sommige officiële instanties.

Daarna worden de competenties van de verschillende bestuursleden vastgesteld. Hierover in ons September-nummer. Ook wordt een Propagandacomité

Parolas la Estraro :

Zoals op onze jongste bestuursvergadering werd uiteengezet, zijn wij in staat nog 3 of 4 nummers van F.K. in de huidige omvang uit te geven in 1945. Begin September zal nummer 5 klaar zijn, opgevat als een **propagandanummer** dat zal kunnen worden uitgedeeld in die gemeenten waar onze afgevaardigden zinnens zijn een cursus in te richten. Mag ik vragen NU reeds dadelijk op te geven **HOEVEEL** exemplaren **U nuttig** zult kunnen gebruiken en ook gegevens omtrent uw cursus-plaats, uur, duur, prijs, enz., om dit in het propagandanummer te vermelden. Voor ieder honderdtal exemplaren zou ik vragen een bedrag van 50 fr. te willen storten op P.C. 4123.54 van K.V.E.V., Aalst. Dit is minder dan de helft van den kostprijs. In 1946 zal ons blad dan weer op 8, 12 of 16 blz. verschijnen zoo de delegitoj zorgen voor voldoende nieuwe leden of voor speciale advertenties in ons blad (tarief op aanvraag bij onzen Propagandaleider Jos. Douwen, A. Van Daelstraat 2, WILRIJK), of voor persoonlijke advertenties (5 fr. per regel). Wie het lidgeld van 5 nieuwe leden overmaakt heeft recht op een persoonlijke advertentie van 3 regels.

DELEGITOJ. Onze vroegere delegitoj uit Bornem, Edegem, Ekeren, Geel, Hoboken, Merksem, Ste-Mariaburg, Leuven, Hasselt, Geeraardsbergen, Gent, Blankenberge, Brugge, Ledegem, Lichter-

opgericht. Verder stelt de heer Merks voor, dat er een centrale dienst opgericht worde, waar alle documentatie over en in Esperanto gecentraliseerd worde en aldaar door iedereen kan geraadpleegd worden.

Advertenties voor F.K. moeten door alle afgevaardigden aangeworven worden. Voorloopig tarief voor de 3 eerste nummers van 1946: 1 bladzijde 1.000 fr., 1/2 en 1/4 bladz. resp. 500 en 250 fr. Persoonlijke aankondigingen zullen voortaan ook geplaatst worden aan 5 fr. per regel.

Daarna greep een bespreking plaats nopens eventuele samenwerking in ons land voor wat betreft Examencommissie en beïnvloeding van officiële instanties.

Betreffende de wintercursussen vraagt de heer Van Leuven of deze kosteloos moeten zijn: liefst niet, daar zij dan niet gewaardeerd worden. De lesgever make objectief aan zijn leerlingen bekend wat er aan organisaties bestaat in binnen- en buitenland.

Nieuws uit het buitenland ontbreekt vooralsnog, alhoewel we kortelings nieuws verwachten van correspondenten uit Engeland, Hongarije en Nederland.

De secretaris wordt gelast in voeling te treden met de propagandaleider Heer Douwen, met de Scouts-beweging door den Heer J. Van Gulck, met pers en radio, met Eerw. Broeder Raymond voor uitgave van brochuurtje opgesteld door E. H. Ernst.

Na het gebed eindigde de vergadering rond 6 uur.

Volgende bestuursvergadering denkkelijk op laatste Zondag van Augustus.

De Sekretaris:
A. BOSSCHAERT.

velde, Oostende en elders gelieven hun huidige adres en bereidheid tot delegiteco op te geven aan het secretariaat. Nieuwe kandidaten gelieven zich daar eveneens kenbaar te maken.

HET PROPAGANDANUMMER.

Voor dit nummer worden vooral praktische inlichtingen ingewacht. Zoals plaats voor plaats de namen van afgevaardigden, groepleiders, cursusleiders enz. Ook de plaats van de vergaderlokalen, dagen en uren van de bijeenkomsten of lessen en verdere nuttige inlichtingen. Ook oproepen van delegitoj om zich met hen in verbinding te stellen voor het oprichten van groepen komen in aanmerking.

Dringend verzoek de kopij voor het propagandanummer per omgaande in te zenden. Met materiaal dat op 1 September a.s. niet in mijn bezit is zal ik geen rekening meer kunnen houden, als het nummer voor den 15^{den} van dezelfde maand moet verschijnen.

JOMO.

RADIO-UITZENDINGEN.

Iederen Zondag: Rijsel, 248 m., van 9.15 tot 9.30 u.
Iederen Vrijdag: Kortrijk, 225 m., van 21.00 tot 21.15 u.

De uitzendtijd van de radiokroniek van den B.N.R.O. is dus veranderd! Ook de golflengte werd gewijzigd en het is zeer waarschijnlijk dat deze zender nu op meer plaatsen dan te voren goed hoorbaar is. Men wordt verzocht luisterrapporten in te zenden aan de Esperantokroniek van den B.N.R.O., Zender Kortrijk, Rijselstraat 36, Kortrijk W.V.

NIA FAMILIA RONDO

Het gezin van ons medelid, den heer A. Van Leuwen-Baetens, te Roeselare, werd verblijd met de geboorte van een dochtertje Hilde. Beste gelukwenschen aan de ouders en haar broertje, Frank.

Bij het ter perse gaan van dit nummer vernemen wij dat zich ook in het gezin van ons Bestuurslid, Dr. M. Naster, een dergelijke heugelijke gebeurtenis heeft afgespeeld. Bij onze beste gelukwenschen voor de kleine Denise en aan haar gelukkige ouders zullen zich ongetwijfeld al onze leden van harte aansluiten.

Vreugde en leed gaan ook in onze familia rondo hand in hand. In het gezin van onzen volijverigen verzender werd een zoontje geboren dat echter de aarde te rumoerig vond om er te blijven en liever rechtdoor vloog naar den hemel. Aan de Heer en Mevrouw Hartmann ons diepgevoeld rouwbeklag en christelijke troost.

Rouw is er te Leuven om het noodlottig afsterven van ons medelid, Mejuffrouw Henriette Hervens, op 39 jarigen leeftijd, tengevolge van een verkeersongeluk. Uit een harer recente brieven aan een lid van ons hoofdbestuur lichten wij de volgende edele bekentenis: « Espéranto, pour moi, a été quelque chose qui comptait. Je puis vous assurer que je m'y étais donnée corps et âme. Il faisait partie de moi-même. Je le considérais comme un vrai et très bel idéal. Zij ruste in vrede. Maar wij mogen in den vrede die thans aangebroken is niet rusten, maar voortwerken aan haar en ons aller ideaal.

ELLERNADU! EKZERCADU!

Voor ons allen is eindelijk de tijd gekomen dat we weer vrij onze taal mogen spreken en schrijven. Na 5 jaar zwijgen lijkt het wel dat vele esperantisten onze taal wel een beetje verwaarloosd en zelfs verleerd hebben. Dat mag niet!

Daarom doen we een beroep op allen om deel te nemen aan onzen wekelijkschen Esperanto-leergang. Deze cursus bestaat uit 25 gedrukte lessen van 8 blz., en kost slechts 40 fr., verzendkosten inbegrepen, op voorhand betaalbaar aan Mejufer M. Bergmans, Post te Weerde (Postrekening nr 4850.64).

Het is een eenige gelegenheid om zich opnieuw te bekwamen in Esperanto, en voor onze nieuwe leden en beginners is het een ongeëvenaarde methode om Esperanto aan te leeren, daar elke les de vertaling der oefeningen der vorige opgaven inhoudt, wat voor zelfstudie onontbeerlijk is.

Overal valt een groote heropbloei van Esperanto waar te nemen. Weldra zullen onze indrukwekkende internationale kongressen opnieuw plaats grijpen. Dan wordt ge ook verwacht.

Daarom, vat nog heden de Esperantostudie aan, om als bekwame esperantist een vurige propagandist voor onze gemeenschappelijke taal te worden.

Het woord is aan U, we rekenen op U!

E. P.

KANSEN

HET INTERNATIONAAL CONGRES VAN HET ONDERWIJS TE LONDEN IN NOVEMBER VAN DIT JAAR.

De Esperantowereld zou alles in het werk moeten stellen om op dit congres aanwezig te zijn. In elk geval zou aan dit congres door tienduizenden Esperantisten moeten geschreven worden om aan de deelnemers duidelijk te maken, dat het negeeren van Esperanto een leemte zou beteekenen in hun agenda. Het gevaar is natuurlijk zeer groot, dat talrijke onderwijsspecialisten naar hun land zullen terugkeeren met plannen om een of andere vreemde taal op te nemen in het onderwijsprogramma, zooals b.v. de Nederlandsche minister van onderwijs reeds met plannen voor den dag gekomen is om het Engelsch in te voeren vanaf de hoogste klassen van de lagere school!... Wij Esperantisten moeten ons daartegen te weer stellen want een dergelijke taal-hegemonie is een voorlooper van totaal-hegemonie.

ESPERANTO EN ANDERE INTERNATIONALE CONGRESSEN.

Meerdere internationale congressen worden aangekondigd. Hier is een terrein waarop de verschillende nationale en internationale Esperanto-verbonden zoo spoedig mogelijk een plan van samenwerking zouden moeten uitwerken en... grondig afwerken. Op al deze congressen zouden moties moeten worden ingediend strekkende tot het aanmoedigen van het Esperanto-onderwijs, aanvaarding van het Esperanto als congres-hulp taal en tewerkstelling van Esperanto-tolken en -stenografen op deze congressen.

WORDT BRUSSEL DE ZETEL VAN DEN RAAD DER VERBONDEN NATIES?

Volgens een Engelsch blad zouden er stemmen opgaan den zetel van den permanenten raad der verbonden naties te vestigen in een der kleine landen, aangesloten bij de nieuwe organisatie. Vooral Brussel en Den Haag worden vooropgezet, hoewel er ook tegen Genève geen ernstige bezwaren zijn.

Als het bovenstaande waar is voor Brussel of Den Haag wordt de verantwoordelijkheid van de Esperantisten uit ons taalgebied bijzonder groot. Dan moet de zetel der Internationale Esperanto Liga's naar Brussel of Den Haag worden overgebracht.

Drie uur vertraging om een woord!...

San Francisco (AFP). — De plechtigheid van de onderteekening van het handvest begon met drie uren vertraging. Inderdaad had de delegatie van de USSR op het laatste oogenblik bezwaar tegen de vertaling van een Engelschen term, dien men aarzelde te vertalen door « volk » of « bevolking ». De Russen vroegen, dat de term « bevolking » gekozen zou worden. Tenslotte werd de Fransche oplossing « volk » aanvaard.

★ VERDAJ STELETOJ

NIEUWS UIT NEDERLAND.

Uit een brief van den heer A. W. Withoos uit Eindhoven aan de redactie ontleenen wij het volgende:

« Tijdens den oorlog was de Esperantobeweging in ons land verboden. De eigendommen in beslag genomen, voor zoover die tenminste niet ondergedoken waren. Bij verschillende Esperantisten is huiszoeking gedaan vanwege de moffen en alles wat Esperanto betrof bij hen in beslag genomen. Esperanto-insignes mochten niet gedragen worden, anders werden ze door de Duitschers of hun Nederlandsche trawanten van de jassen gerukt. Het les geven in Esperanto was natuurlijk verboden. Op een juvenaat in Baarle-Nassau werd het echter nog regelmatig onderwezen. Frater Wigbertus van Zon gaf te Vught natuurlijk ook steeds les in Esperanto. Ikzelf heb het in Eindhoven gedaan. Onze Eindhovensche Kath. Esp. beweging was te groot (plm. 250 leden) om nog regelmatig contact met elkaar te hebben. Wel kwamen kleine groepjes nog steeds bij elkaar. Van de ondergedoken bibliotheek werd nog steeds gebruik gemaakt. Van Andreo Cseh heeft men heel veel Esperantajoj in beslag genomen en verbrand, maar hij heeft toch zooveel laten onderduiken, dat hij steeds nog op groote schaal Esperantoboeken aan den man kon brengen. »

Verder worden in deze brief interessante voorstellen tot samenwerking tusschen Nederland en Vlaanderen gedaan, voorstellen die aan het bestuur worden voorgelegd.

GEZOND ENGELSCH OORDEEL OVER BELGISCHE CRISIS.

De « Time and Tide », een Engelsch tijdschrift, dat zich onafhankelijk en partijloos heet, brengt volgende beoordeeling over den toestand in België, geschapen door de herrie rond den Koning.

« De troonafstand van Koning Leopold zal misschien tijdelijk de Belgische crisis oplossen hoewel het te bezien blijft of een aftreden van den Koning eigenlijk een oplossing brengen zal voor iets dat er van af is een oppervlakkig probleem te zijn. »

Voorlichting in dit land (Engeland) is grootendeels verhinderd geweest door onvoldoende en eenzijdige berichtgeving. Men schijnt er zich niet ten volle rekenschap van te geven dat de meerderheid in België Vlaamschsprekend is terwijl de groote meerderheid van de correspondenten die taal niet machtig is, daarom niet volledig kennis kan nemen van de meening uitgedrukt door de Vlaamsche bevolking en de Vlaamsche pers doch haar inzicht bijna uitsluitend steunt op de Franschtalige pers, die een veel grooter verhouding van anti-Leopoldisten telt.

Men moet niet over het hoofd zien dat een aanzienlijk deel van de opinie in België misschien niet denkt dat de troonafstand van den Koning als een zuiver

binnenlandsche aangelegenheid werd behandeld doch anderzijds misschien het duidelijke gevoelen heeft dat communistische drukking uitgeoefend werd, vooral door tusschenkomst van de mijnwerkerssyndicaten, en dat de Koning opgeofferd werd aan andere dan de nationale belangen.

Het ware een vergissing te veronderstellen dat de crisis zal eindigen met den troonafstand. De toestand in België zal, met het oog op de gemengde gevoelens die Vlaamsch- en Franschspreekende bevolking tegenover mekaar koesteren en de voortdurende onrust in de mijnen, in een nabije tijdsspanne aanleiding geven tot aanzienlijke bezorgdheid. »

Eindelijk eens een persstem, die een gelukkige uitzondering is op de vele verkeerde en eenzijdige voorlichting, die door de Britsche pers in den laatsten tijd werd verstrekt aangaande de koningskwestie in ons land.

Bij dergelijke berichten vraagt men zich af of het niet meer dan tijd wordt, in samenwerking met buitenlandsche katholieke geestverwanten, een begin van een inlichtingsdienst te organiseeren om de perfiede berichtgeving der agentschappen te bestrijden.

Hierover meer in een volgend nummer naar aanleiding van een recent dagbladbericht over het werk van Pater Morlion O. P.

■ **BASIC ENGLISH.** The British Esperantist bevat een mededeeling waaruit blijkt dat boeken in Basic English aan verminderden prijs moeten worden verkocht om ze kwijt te geraken.

FLANDRA KATOLIKO

Augustijnestraat 35, ANTWERPEN

MAANDSCHRIFT